

Det er med megen interesse, at undertegnede har læst »En Konsulents Erindringer«, og bogen vil være af betydelig interesse for en meget stor kreds af de mange, forfatteren i sit mangeårige virke som landbrugets vejleder kom i berøring med.

N. Aage Christensen.

To aktuelle vejledninger i kampen mod ukrudtet.

Det er ikke småsummer, landbruget hvert år må afstå til ukrudtet. Ifølge ukrudtsforsøgene tager det »tiende« — 10 pct. af høstudbyttet — på jævnt urene jorder. På ret urene jorder vokser produktionstabt til 10—20 pct., og hvad er det så ikke på meget urene jorder?

Det var at vente, at den bedre jordbehandling og de kraftigere afgrøder skulle begrænse mængden af ukrudt, men snarere det modsatte er sket. Formodentlig hænger det sammen med, at brakmarkerne forsvinder efterhånden, men af særlig betydning er vel nok den udvidede dyrkning af frø, hør og andre »åbne« afgrøder og så vanskelighederne med at skaffe fornøden arbejdskraft til fuldstændig renholdelse af roemarkerne.

Fremkomsten af de kemiske bekæmpelsesmidler skulle imidlertid kunne ændre vilkårene i kampen mod ukrudtet, men forudsætningen for disse midlers rette anvendelse er et indgående kendskab til hver enkelt ukrudtsart og dens forhold, et kendskab som i almindelighed ikke kan siges at være til stede i større udstrækning inden for landbruget.

Derfor fremkom der sidst på sommeren 1950 to »ukrudtsbøger«, der hver for sig på udmærket måde søger at afhjælpe denne mangel på kendskab til vore forskellige ukrudtsplanter, og som samtidig er en hjælp til at fastslå, hvilke arter, der bekæmpes med dette eller hint middel — og hvilke der fremdeles må bekæmpes med de gammeldags metoder.

»Ukrudt«

er titlen på en lille bog, der på 62 sider, heraf 24 helsides farveplancher, omhandler 29 af vore almindeligst forekommende ukrudtsarter. Foruden illustrationen er der om hver ukrudtsplante en kortfattet tekst, der redegør for botaniske forhold, fore-

byggelse og bekæmpelse. Afdelingsbestyrer *H. Ingvar Petersen*, Statens Ukrudtsforsøg, har udarbejdet teksten, og farveplancherne skyldes malerinden, frk. *Ellen Olsen*.

På 4 sider gives der en fortrinlig vejledning i brugen af kemiske bekæmpelsesmidler, deres anvendelsesområde, mængden af virksomt stof pr. ha samt anvendelsestidspunktet. I tilgift får man en redegørelse for de nye midlers skadevirkninger.

Foruden hormonpræparaterne omtales også andre kemikalier såsom dinitroortokresol- og dinitrobutylfenol-præparaterne, blåsten, kalkkvælstof, natriumklorat og petroleumspræparater, deres anvendelsesmuligheder og skadevirkninger. En udmærket oversigtstabel viser, hvilke ukrudtsarter der kan bekæmpes med de forhåndenværende midler.

Man skal dog ikke forlade sig på, at de kemiske midler har universal-virkning. Af nævnte tabel fremgår det, at så længe der findes f. eks. fioringræs, »senegræs«, mosebunke, flyvehavre og fløjlsgræs samt siv og star i vore marker, er der ingen basis for at kassere de gammelkendte behandlingsmetoder.

»Ukrudt« er udgivet af Det danske Gødningskompagni A/S, der på anmodning sender bogen gratis og portofrit til særligt interesserede — et bidrag til kampen mod ukrudtet, som fortjener anerkendelse.

Bogens fremstilling er sket i samarbejde med Landhusholdningsselskabet og i forbindelse med den af selskabet udsendte håndbog: Ukrudt og Ukrudtsbekæmpelse, der omtales nedenfor.

»Ukrudt og Ukrudtsbekæmpelse«.

Denne håndbog på 320 sider, 16 helsides farvetavler og 115 andre illustrationer, er udarbejdet af konsulenterne *Henry Frederiksen*, *P. Grøntved* og afdelingsbestyrer *H. Ingvar Petersen* og udgivet af Landhusholdningsselskabet. Bogen har været under udarbejdelse i flere år, men udgivelsestidspunktet blev udsat for at få så mange oplysninger som muligt med om de nye bekæmpelsesmidler, specielt de erfaringer, der er indvundet ved arbejdet med dem her i landet.

Håndbogen indledes med en oversigt over de 3 hovedgrupper af ukrudtsplanter:

- 1) Frøukrudt, 1—2 årige ukrudtsplanter.
- 2) Flerårige, stedbundne ukrudtsplanter, der i reglen alene formerer sig ved frø.
- 3) Rodukrudt, der oftest formerer sig både ved frø eller sporer og ad vegetativ vej.

Ved brugen af bogen til artsbestemmelse er det en lettelse, at der i indledningen findes en grov opdeling efter planternes fore-

komst i de forskellige afgrøder. Omtalen af de enkelte ukrudtsplanter, ialt ca. 130, der er anført i alfabetisk orden, indledes med en ganske kort botanisk redegørelse, så arten nogenlunde kan bestemmes derefter med støtte af farvebilleder eller tegninger. Hertil knytter sig oplysninger om artens udbredelse, spredeveje og bekæmpelse.

Af mere teoretisk interesse er et afsnit om nogle ukrudtsarters udbredelse og betydning i Danmark. På kort vises, i hvilke egne f. eks. ager-tidslen fortrinsvis optræder.

Vigtigt i forbindelse med den kemiske bekæmpelse er det at kunne konstatere ukrudtets art på et tidligt tidspunkt. Til støtte herfor findes 18 sider med «nøgler» til en sådan bestemmelse på kimplantestadiet.

Specielle afsnit omhandler karakterplanter, altså kalktrangsplanter, kalkbundsplanter og endvidere vådbundsplanter. Kendskab til spredningsvejene er også et vigtigt led i ukrudtsbekæmpelsen. Disse findes udførligt omtalt og efterfølges af et afsnit om ukrudtets skadevirkning.

Når ukrudtets art er fastslået, kan man gå i gang med bekæmpelsen, og bogen omhandler såvel de forebyggende som de direkte bekæmpende midler: først de mekaniske som harver, plove, radrensere, håndredskaber, pudderblæsere, vædskespredere o. lign., siden de forskellige kemiske midler.

Et interessant kapitel er de kemiske midlers virkning på såvel ukrudts- som kulturplanterne, og der er afbildet en del planter med deformiteter som følge af skadevirkning, som forøvrigt i adskillige tilfælde kan give anledning til forveksling med angreb af sygdomme eller skadedyr.

Bogens sidste større afsnit omhandler den direkte bekæmpelse af ukrudtet i landbrugsafgrøder (vårsæd, vintersæd, rodfrugtmarker, kartofler, frø o. s. v.), frugtplantager og køkkenurter.

I Ukrudt og Ukrudtsbekæmpelse er samlet og systematisk ordnet al den viden om ukrudtet og dets bekæmpelse, som sagkundskaben sidder inde med på nuværende tidspunkt, og som er af interesse for det praktiske landbrug. Den er i første række anlagt som håndbog, der tages frem, når man skal have oplysning om et eller andet specielt, men den er i virkeligheden så interessant, at man griber sig selv i at læse den systematisk igennem. Det sker ikke alene fordi den er velskrevet, men måske nok så meget, fordi man erkender, at der her er et område, hvor det nye både er epokegørende og giver os midler i hænde til en anelig produktionsforøgelse.

C. A. K.